

Дінець Марія
студентка кафедри міжнародних економічних відносин,
регіональних студій та туризму
Університет митної справи та фінансів
(м. Дніпро, Україна)

Науковий керівник:
Сардак С.Е., доцент, д.е.н.
професор кафедри міжнародних економічних відносин,
регіональних студій та туризму

БІЗНЕС-АНАЛІЗ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Для ефективного розвитку та діяльності підприємства необхідно вчасно та виважено приймати бізнес-рішення. Саме тому, важливу роль у процесі управління підприємством відіграє бізнес-аналітика, яка допомагає сформувати ефективну стратегію підприємства. Сучасні інструменти бізнес аналізу на підприємстві надзвичайно різноманітні, їх застосування є важливим чинником прийняття управлінських рішень. Сьогодні все більше і більше впровадження бізнес аналізу на підприємстві стає важливим чинником функціонування його на ринку, особливо підприємства, орієнтовані на клієнта.

Проблеми бізнес-аналітики та застосування бізнес-аналізу на підприємствах висвітлювалися в роботах таких дослідників як: Н.С. Барабаш, Ф. Бутинець, О. Винарчук, М.В. Гуменна, В.А. Дерій, С.Е. Сардак, З.М. Яремко та ін. Однак, незважаючи на ряд досліджень, питання застосування бізнес-аналізу в підприємницькій діяльності залишається актуальним та потребує подальшого вивчення.

Яка основна мета бізнес-аналізу на підприємстві. Цей процес здійснюється з метою оцінки розвитку підприємства та подальшого прийняття стратегічних управлінських рішень. Завдяки бізнес аналізу оцінюються виробничі потужності підприємства, його місце на ринку, визначається, що можна змінити в роботі і які товари та послуги будуть в подальшому затребувані.

Отже, головною функцією бізнес-аналізу на підприємстві є збір та обробка інформації з метою виявлення очікувань та потреб замовника і отримання чітких вимог до прийняття бізнес рішень [1]. Існують такі галузі знань у бізнес аналізі: аналіз підприємства; аналіз вимог; планування і контроль бізнес-аналізу; виявлення вимог; комунікації і керування вимогами; оцінка і узгодження рішень.

Бізнес-аналітик – це фахівець, який аналізує інформацію та забезпечує нею інших учасників бізнес-процесів для прийняття правильних рішень. В процесі бізнес-аналітики бере велика кількість учасників, яких умовно можна поділити на три групи: топ-менеджери та операційні менеджери – фахівці, що задіяні у бізнес-середовищі; ІТ-спеціалісти, розробники баз даних тощо, фахівці, що працюють в технічно-орієнтованій сфері; аналітики, фахівці, що знаходяться між цими двома сферами та визначають бізнес-потреби підприємства [3].

Отже, як працює схема прийняття управлінських рішень, при задіянні бізнес-аналітики? Досліджуючи бізнес-середовище, топ-менеджер визначає певну стратегію, яка виходить із загальної стратегії підприємства. Далі визначаються потреби операційних менеджерів в інформації з метою створення потрібної для підприємства стратегії. Далі ІТ-спеціалісти працюють з цифровими оперативними даними, опрацьовують їх та оприлюднюють результати. І далі вступають в роботу аналітики, які роблять взаємодію двох вищеназваних середовищ ефективною шляхом прийняття ефективних та правильних стратегічних рішень на основі отриманих даних. Таким чином система бізнес-аналізу створена для забезпечення правильних рішень завдяки використанню потрібної інформації. Саме тому, надзвичайно важливо при бізнес-аналізі ідентифікувати, які бізнес-процеси потребують підтримки через інформаційні технології, а також як створюється додана вартість на підприємстві.

Виділяються декілька областей, в яких працюють бізнес-аналітики. Розглянемо їх детальніше.

Дослідження і аналіз даних. Бізнес аналітик визначає, які системи та проекти уже функціонують на ринку, порівнює їх та аналізує, а також розробляє певні висновки та завдання.

Консалтинг. Грамотний та досвідчений бізнес аналітик може здійснювати послуги консалтингу, а саме консультивати керівників підприємств із широкого кола питань, як фінансового так і технічного, юридичного, управлінського плану.

Управління вимогами. У своїй діяльності бізнес-аналітик збирає, систематизує та аналізує вимоги, стежить за тим. Щоб вони були грамотно донесені до всіх учасників команди.

Моделювання процесів. В процесі аналізу економічних процесів, ситуація може змінюватися і саме бізнес-аналітик в даній ситуації може допомогти клієнту подивитися на його бізнес-процеси, описати і трансформувати їх в більш оптимальний вигляд.

Процес проектування у бізнес-аналізі буває різним: від найпростішого до глибокого. Бізнес-аналітик може просто намітити певний перелік втрат від проекту і передати його фінансовому менеджеру на доопрацювання. Буває й так, що досвідчений бізнес-аналітик може виконувати усі функції: розробляти проект бюджету, а згодом і контролювати його.

Коли проект уже розроблений відбувається надзвичайно важливий проект *впровадження*, який потребує від аналітика певних знань та умінь

Саме тому, аналітик повинен володіти набором інструментів та навиків, що мають назву *Hard & Soft Skills* для полегшення своєї роботи. До цих знань та навичок входять: знання іноземної мови, теорія та техніка аналізу, знання основ бізнесу та основ програмування, технічні навички, знання документознавства, ділова етика, вміння працювати в команді, тощо.

Отже, до числа найважливіших процесів, що здійснюються в процесі бізнес-аналізу дослідники відносять: аналіз цілей управління та формування завдань аналітичної роботи; збір інформації з метою вирішення управлінських задач в умовах певних економічних ситуації, що змінюється;

побудова моделей досліджень, перевірка її адекватності, коректування та планування, проведення експериментів, синтез нового знання, необхідного для вирішення задач управління; представлення результатів роботи суб'єктам управління.

Таким чином, можемо зазначити, що ефективне управління будь-яким підприємством тісно залежить від правильного прийняття рішень, що в свою чергу відбувається завдяки бізнес-аналізу. У будь-якому випадку усі успішні процеси бізнес-аналізу повинні здійснюватися грамотно, структуровано та починатися із визначення правильної інформаційної стратегії, що є похідною від основної стратегії підприємства. В будь-якому випадку без ефективного бізнес-аналізу у сучасних підприємств на ринку немає майбутнього.

Список використаних джерел:

1. Шведа Н. М. Бізнес-аналітика. Тернопіль, ТНТУ, 2016. 70 с..
2. Дерій В. А., Гуменна-Дерій М. В. Управлінський облік і аналіз бізнес-процесів у підприємстві. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*, 2018. № 2. С. 12-16.
3. Яремко З. М. Модель бізнес-аналітики в контексті стратегічного управління. *Інноваційна економіка*, 2013. №3. С. 331.
4. Сардак С. Перспективы развития современного бизнеса. *Менеджмент и менеджер*. 2008. № 1. С. 4–12.